

החליל פרק חמישי סוכה

נא.

עין משפט נר מצוה

א א ב מיי פ"ג מהל' כלי
המקדש הלכה ג סגמ
עשין קטט:
ג א מיי ש"ס פ"ב מהל'
איסורי ביאה ה' ג:
ד ה מיי פ"ח מהלכות
לולב הלכה יג:
ו ה מיי פ"ג מהלכות כלי
המקדש ה' ג סגמ עשין
קט:
ז ו מיי פ"ח מהלכות לולב
הלכה יג:
ח ז מיי פ"ח מהלכות כלי
המקדש הלכה ו:
ט ח מיי פ"ח מהלכות
לולב הלכה יד:

רבינו חננאל

חננאל הוא, דתנן בערכין
פרק שני עבדי כהנים
וירי דברי ר' מאיר, וירי
ויסוי אומר שמפחת בית
האגריים כו', ר' חנניה בן
אנטיגוס אומר לויים, מאי
לאו בהא פליגי דמאן
דאמר עבדים היו, פי'
אלו המכרים באבוב, קסבר
עיקר שירה בפה, והלויים
פי' ואילו המכרים באבוב אף על
פי שהן עבדים הותרו
שהיר אין הסמיכה עליהן,
ומאן דאמר לויים היו,
קסבר עיקר שירה בכלי
לפיכך לויים היו, ותסברא
דבהכי פליגי, אי הכי ר'
יוסי דקתני כשחין היו
מאי קאמר ג'נאי: קא
סברו כו', כמו שהווא
מפורש בערכין פרק שני.
וירי דמייהו אמר מחלוקת
בשיר של בית השואבה,
אבל בשיר של קרבן
דברי הכל בעבודה היא
והיא שבת. מיתבי חליל
של בית השואבה דוחה
שבת דברי ר' יוסי בר'
יהודה, ותכנסו אומרים
אפילו יום טוב אינו דוחה,
תיובתא דרב יוסף תיובתא.
בחליל של בית השואבה,
אבל בשיר של קרבן
דמיקרא כתיב ג'ני שירה צפה
להשמיע קול אחד להלל להודות לה'
ולצתת הכי כתיב ג'ני השיר וצהלל
לה' שמע מיניה לעיקר שירה צפה
וכלי השיר לצסומי קלא:
מבבא'מכנסיה'בסומוהי'גינה'.
תימה דלא חשיב נמי
(ט) כמות שגם היא הימה של שש:
שעריה'ה' ה'היים עומדין בבשי'
שיר. לשמחת צית
השואבה אצל דוכן לשיר דקרצן אצל
המוצא היה כן פירש צקונט' וצמס'
גדות (פ"ב מ"ו) תנן ומיימי לה צפיק
דיומא (דף ע"ו). ראצ"ז אומר מעלה
הימה שם גבוהה אמה ודוכן נתון
עליה אותה מעלה הימה צין עורת
ישראל לעזרת כהנים:
קרא

בתנאי עבדי כהנים היו. משנה היא פרק שני דערכין (דף י.)
ותימה דהכא מסקינן דכ"ע עיקר שירה צפה והתם
קמני רישא דחליל מכה צשמונה ימי החג ואי אפשר צלל שבת וי"ל
דהא מפרש טעם משום דלחן צצות במקדש וצירושלמי פריך ומשני
רישא רבי יוסי זר' יהודה היא:

מעראין מדובן. ראוהו עומד על
הדוכן עם הלויים אין
כריך לצדוק אחריו לא להשיאו מיוחסת
וליתן לו מעשר ראשון דודאי לוי הוא
שמפני דבר זה לא הרגילו עבדים
לעמוד שם כך פירש צקונטרס משמע
שרושה לומר דפליגי בהכי דמר סבר
אין להעמיד עבדים לדוכן דחיישינן
שמא יעלוס ליוחסין ולמעשר ומר סבר
לא חיישינן למעשר אצל חיישינן
ליוחסין ומר סבר אף ליוחסין לא
חיישינן ואין לשון משמע כך דקאמר
והכא צהא קא מפלגי מר סבר הכי
הוה מעשה ומ"ס הכי הוה מעשה
משמע שהמעשר (פי' אין תלוי בהעלאה
אלא העלאה תלויה במעשר) דמר סבר
הכי הוה מעשה שהלויים היו צקיאס
צכלי שיר ומר סבר עבדים היו
צקיאס יותר מן הכל והעמידום ומיהו
פרק שני דערכין (דף יא. וש) משמע
כפירש הקונטרס דגרסו והכא צמעלין
מדוכן למעשרות וליוחסין קמיפלגי
ומיהו גס לפי מה שפירשתי שם
יש לישב:

למחצצרים ולמשוררים. והכא
לא כתיבי כלים
וחלוצרות לא כלי שיר וינהו שם
לתקיעות התמידין והמספין כך פירש
צקונ' ומימי' קרא גופייה כחצו צכלי שיר
דקרא הכי כתיב צדצדי הימים (צ' ה')
ג'ני שלמה כחצו למחצצרים ולמשוררים
להשמיע קול אחד להלל ולהודות לה'
וכהרים קול חלוצרות וצמלמלים
וצכלי השיר וצהלל לה' כי טוב כי לעולם
סחדו וי"ל דדייק מדחלקס צ'ני הילוליס
דמעיקרא כתיב ג'ני שירה צפה
להשמיע קול אחד להלל להודות לה'
ולצתת הכי כתיב ג'ני השיר וצהלל
לה' שמע מיניה לעיקר שירה צפה
וכלי השיר לצסומי קלא:

מבבא'מכנסיה'בסומוהי'גינה'.
תימה דלא חשיב נמי
(ט) כמות שגם היא הימה של שש:
שעריה'ה' ה'היים עומדין בבשי'
שיר. לשמחת צית
השואבה אצל דוכן לשיר דקרצן אצל
המוצא היה כן פירש צקונט' וצמס'
גדות (פ"ב מ"ו) תנן ומיימי לה צפיק
דיומא (דף ע"ו). ראצ"ז אומר מעלה
הימה שם גבוהה אמה ודוכן נתון
עליה אותה מעלה הימה צין עורת
ישראל לעזרת כהנים:
קרא

עבדי כהנים היו. [משנה]
צמסכת ערכין היא על אוחזי כלי שיר צשעת שיר של קרבן קיימינן:
משפחה צית הפגרים ומשפחה צית
ומאמאום היו. זה שם מקומם: **ומשיאין** לכהונה.
ישראל מיוחסין היו
שנשיהם אלמנות וצנותם ראויות
לנישא לכהנים: לויים היו. אצל
ישראלים פסולין לכך: **מעלין** מדוכן.
הראוהו עומד על הדוכן עם הלויים א"ל
לצדוק אחריו לא להשיאו מיוחסת ולא
לתת לו מעשר ראשון דודאי לוי הוא
שמפני דבר זה לא הרגילו להעמיד שם
כי אס לויים כדי שלא יעשו צהס צני
לצדוק אחריו לא להשיאו מיוחסת ולא
ליתן לו מעשר ראשון דודאי לוי הוא
שמפני דבר זה לא הרגילו להעמיד שם
שם עבדים: **אצל** לא למעשרות. שלא
נזהרו מלהעמיד שם ישראל: **ומאן**
דאמר עבדים היו. קסבר אין סומכין
על הדוכן מלצדוק אחריו להעלותן
ליוחסין הלכך לא נזהרו על כך: **ור'**
ירמיה אמר כו'. לעיל ג:] קאי אפלוגתא
דרבי יוסי צרבי יהודה ורבנן ופליגי
דארצ' יוסף: הכי גרסינן דרבי יוסי
סבר שמה יסירה נמי דוחה שבת.
האילו ושמחת מנוה היא וצחליל אין
איסור מלאכה אלא צצות צעלמא:

סוכתא דרב יוסף. דלמר מודה ר'
יוסי צציר של שואבה ללא ידחה:
אצל צציר של קרבן דוחה כו'. האי
לשון קושיא וצעיל הוא כלומר חזינן
הכא דצבל שואבה פליגי ואיכא למידק
הא צבל קרבן מודו רבנן דחיי: **נימא**
סווי סוכתא דרב יוסף. נמי צהא
דלמר לעיל צבל קרבן פליגי והכא
דייקינן דמודו רבנן ציה והיא סוכתא
צמרתה צבל שואבה הוי מיוצמיה
מדרבי יוסי וצבל קרבן הוי מיוצמיה
מדרבנן: **והוא הדין לקרבן**. ומדרבנן
לא מוצמיה: **והא קמני מפסין** והו'
חליל כו'. ל"ג. והא עלה קמני אלא
והא **סוכתא דרב יוסף**. נמי צהא
דשמעינן להו צדשואבה ללא דמי
וקמני זהו למעוטי דקרצן אלמא צבל
קרצן מודו: **החל שיר ה' וחלוצרות**
ועל ידי כלי דוד. אלמא כלי דוד שיר
ה' קרי ליה: **למחצצרים ולמשוררים**.
והכא לא כתיב כלים וחלוצרות לאו
כלי שיר וינהו שחן לתקיעות התמידין
והמסופין: **בתצ"ל** יורדין לעזרת
נשים. כהנים ולויים יורדין מעזרת
ישראל שהיא גבוהה לעזרת נשים
שלמטה הימה צצפיעה ההר: **ומסקינן**
שם סיקון גדול. מפרש צגמרא ג'ע"ג]:
וארצנה פסלים של זהב צראשיה'.
צראש כל מנוהה ומנוהה: **ילדים**.
צחורים וצדידיהם כדי שחן ועוליס כל
אחד צסולמו: **מבבא'מכנסיה'בסומוהי'גינה'.**
ומהמיינין היו מפקיעין. ממכנסי
צגדי השדר שהיו משל צבור ומאצנטיהם
הישנים מפקיעין קורעינן לעשות
פחילות: **שלא הימה מחירה מאור צית**
השואבה. לפי שהמנורות גבוהין
חמשים אמה (ו) והר הצית צצוה
והאורה וצרתה צכל העיר וצותל
מנרתי שהו' לסוף עזרת נשים היה
נמוך כדלמרינן צצדר יומא (דף ע"ו).
והמנורות עולינן למעלה הימנה:
צאצוקות

גליון הש"ס
נמרא לימא ההוי
תיובתא דר"י בתרתי.
קעון זה לעיל דף ד ע"ב
תשי"ג:

מוסף רש"י
עבדי כהנים היו. אומס
המכס חליל (ערכין)
שהיו משיאין
לכהונה. כהנים היו
ושאין ננמינן שיחללס
מיוחסין היו (שם). מבבא'מכנסיה'
מכנסי כהנים. ממכנסי
כהנים הללוים (שם)
מפקיעין. לשון
קריעה וצמא (בב). צצמנת
ועשין פחילות צצמנת
צית שואבה שאי צצורה
נשים (שבת כ"א).

(א) [צ"ל דתנן, (ב) ערכין
י. א. (ג) שם י"א, (ד) ענינה
כו. (ה) לעיל כ: וס' סגמין,
(ו) שם ערכין ע"ש,
(ז) שבת כ"א. יומא
כ"ג, (ח) לקמן צ"ג:
(ט) צ"ל: שהמעשה,
צמעשה, (ט) [צ"ע דלא
הקשו גס ממלגת עשין
צמו"ט שעתה דבר זה
צמיהה].

תורה אור השלם

1. ויאמר חזקיהו
להעלות העולה להמנוח
ובעת החל העולה החל
שיר ה' והחצוצרות ועל
ידי כלי דוד מלך
ישראל:
דברי הימים ב ה כו
2. ויהי כאשר למחצצרים
ולמשוררים להשמיע
קול אחד להלל ולהודות
לה' ובהרים קול
בחצוצרות ובמצללות
ובכלי השיר ובהלל לה'
כי טוב כי לעולם חסדו
והיבית מלא עין בית ה'
דברי הימים ב ה יג

הגהות הב"ח

(א) במשנה אמרו כל מי
שלא ראה שמחת וכו' כדים
של שמן של מהא:

גליון הש"ס

נמרא לימא ההוי
תיובתא דר"י בתרתי.
קעון זה לעיל דף ד ע"ב
תשי"ג:

מוסף רש"י

עבדי כהנים היו. אומס
המכס חליל (ערכין)
שהיו משיאין
לכהונה. כהנים היו
ושאין ננמינן שיחללס
מיוחסין היו (שם). מבבא'מכנסיה'
מכנסי כהנים. ממכנסי
כהנים הללוים (שם)
מפקיעין. לשון
קריעה וצמא (בב). צצמנת
ועשין פחילות צצמנת
צית שואבה שאי צצורה
נשים (שבת כ"א).

(א) חקר כחן צ"ל ואדך נמי
הא כתיב ואמר חזקיהו וגו'
הכי קאמר וכו'.

ה' בפה על ידי כלי דוד מלך ישראל לבסומו קלא ואידך נמי הא כתיב ויהי
כאחד למחצצרים ולמשוררים הכי קאמר משוררים דומיא דמחצצרים מה
מחצצרים בכלי אף משוררים בכלי: **בתנאי** (ב) מי שלא ראה שמחת בית
השואבה לא ראה שמחה מימיו ובמוצאי יום טוב הראשון של חג ירדו
לעזרת נשים ומתקנין שם תיקון גדול מנורות של זהב היו שם וארבעה
ספלים של זהב בראשיהם וארבעה סולמות לכל אחד ואחד וארבעה ילדים
מפירחי כהונה ובידיהם כדים של מאה ועשרים לוג שהן מטילין לכל ספל
וספל מבלאי מכנסי כהנים ומהמייניהן מהן היו מפקיעין ובהן היו מדליקין
לא היה חצר בירושלים שאינה מאירה מאור בית השואבה חסידים ואנשי מעשה היו מוקדין בפניהם
באבוקות